

Adventisti i ekumenski pokret

Izvršni odbor Generalne konferencije nije dosad objavio službenu izjavu o gledištu adventista prema ekumenskom pokretu. Objavljena je knjiga koja se opširno bavi tom temom (B. B. Beach, Ekumenizam — napredak ili nazadak? ATF, Maruševac, 1999.) i niz članaka koji su se tijekom godina pojavljivali u adventističkim izdanjima te u crkvenom glasilu Adventist Review. Iako još nema službenog gledišta, postoji niz jasnih pokazatelja o gledištu adventista sedmog dana.

Premda se može reći da Crkva adventista sedmog dana u cjelini nema negativno mišljenje o ekumenskom pokretu i njegovom glavnom organizacijskom očitovanju — Svjetskom vijeću crkava (WCC), ona se odnosi kritički prema njegovim različitim gledištima i aktivnostima. Malo je onih koji bi zaniijekali da ekumenizam ima pohvalne ciljeve i neke pozitivne utjecaje. Njegov veliki cilj je vidljivo kršćansko jedinstvo. Nema adventista koji bi se protivio jedinstvu za koje je sâm Krist molio. Ekumenski pokret je promicao ljubaznije međucrkvne odnose s više dijaloga a manje žalopojki i pomogao u otklanjanju neutemeljenih predrasuda.

Preko svojih različitih organizacija i aktivnosti ekumenski je pokret osigurao točnije i novije podatke o različitim crkvama, zastupao vjersku slobodu i ljudska prava, borio se protiv zala rasizma i privukao pozornost na društveno-ekonomske posljedice Evanđelja. Namjere su u svemu tome bile dobre i neki plodovi jestivi. Međutim, gledano u cjelini, nazadak kao da preteže nad napretkom. Razmotrit ćemo neke činjenice.

Adventizam je proročki pokret

Crkva adventista sedmog dana stupila je na svjetsku pozornicu — adventisti u to čvrsto vjeruju — na Božji poziv, sukladno proroštvu i djelovanju Svetoga Duha. Adventisti vjeruju, nadamo se bez oholosti i drskosti, da je adventni pokret od Boga imenovano oruđe za organizirano naviještanje “vječnog evanđelja”, Božje posljednje poruke, kako ju je prorok zabilježio u Otkrivenju 14 i 18. U svjetlu tog proročkog razumijevanja Crkva adventista sedmog dana vidi sebe kao eshatološki usmjeren “ekumenski” pokret iz Otkrivenja. Ta poruka počinje pozivanjem Božje djece da iziđu iz palih crkvenih tijela koja će na kraju vremena sve više tvoriti organiziranu vjersku opreku Božjim namjerama. Dok odjekuje poziv da iziđu, istodobno odjekuje i poziv za pristupanjem ujedinjenom pokretu po cijelom svijetu — stoga i jest ekumenski — koji karakterizira “vjera u Isusa” i vršenje “Božjih zapovijedi” (Otkrivenje 14,12). U Svjetskom vijeću crkava prvo se naglašava pristupanje zajednici crkava da bi se zatim pokušalo doći do postupnog napuštanja korporativnog nejedinstva. Adventni pokret na prvo mjesto stavlja izlazak iz babilonskog nejedinstva i zabune, a onda slijedi pristupanje zajedništvu adventne obitelji koja u jedinstvu, istini i ljubavi obuhvaća cijeli svijet.

Zbog razumijevanja adventističkog odnosa prema ekumenizmu i drugim većinskim crkvama dobro je podsjetiti se da je rani adventni pokret (obilježen po mileritima)

imao ekumenske značajke: pojavio se u mnogim crkvama. Otuda su adventisti potekli iz mnogih vjerskih zajednica. Međutim, crkve su uglavnom odbacile adventnu vijest. Nerijetko se događalo da su adventisti bili izopćivani iz svojih crkava. Ponekad su za sobom povlačili dijelove zajednice. Odnosi su se zaoštrili. Kružile su neutemeljene priče, od kojih neke, na nesreću, postoje i danas. Adventistički pioniri su bili ljudi snažnih osvjedočenja, a njihovi protivnici nisu bili manje dogmatični. Nastojali su vidjeti ono što razdvaja, a ne ono što ujedinjuje. Takav je razvoj bio razumljiv. Naravno, danas je međucrkvno ozračje mnogo pomirljivije i dobroćudnije.

Koje to probleme adventisti imaju s ekumenizmom? Prije nego što pokušamo dati sažet odgovor na to pitanje, treba istaknuti da ekumenski pokret nije jedinstven u svojem mišljenju; u njegovim se redovima mogu naći sve moguće vrste gledišta (što je, naravno, samo po sebi problem). Pokušat ćemo se ograničiti na ono što se može smatrati najčešćim razmišljanjem unutar Svjetskog vijeća crkava, organizacije koja danas okuplja više od tri stotine različitih crkava i vjerskih zajednica.

Ekumensko razumijevanje jedinstva

Novi zavjet prikazuje stvarno crkveno jedinstvo u istini, obilježeno svetošću, radošću, vjernošću i poslušnošću (vidi Ivan 17,6.13.17.19.23.26). "Poklonici ekumenizma" (neka to bude kovanica) uzimaju zdravo za gotovo moguće organsko jedinstvo i zajedništvo u velikoj većini crkava. Govore o "sablazni podjele" kao da je ona stvarno neoprostivi grijeh, a krivovjerje i otpad uglavnom ignoriraju. Međutim, Novi zavjet ukazuje na prijetnju antikeršćanskog prodiranja u "Božji hram" (2. Solunjanima 2,3.4). Eshatološka slika Božje crkve prije Kristovog drugog dolaska nije slika divovskog crkvenog okupljanja cijelog čovječanstva, već "ostatka" kršćanstva, onog koji vrši Božje zapovijedi i čuva Isusovu vjeru (Otkrivenje 12,17). Nesumnjivo postoji točka kad ortodoksnost i nekeršćanski način življenja opravdavaju razdvajanje. U tome je Svjetsko vijeće crkava slijepo. Da bi se zaštitila i podržala čistoća i moralnost crkve i njezinih poruka, mnogo je poželjnije odvajanje i podjela nego jedinstvo u svjetovnosti i zabludi.

Osim toga, adventistima smeta činjenica da vođe Svjetskog vijeća crkava malo naglašavaju osobno posvećenje i obnovu. Postoje pokazatelji da bi neki takvo gledište mogli smatrati preživjelim ostatkom pijetizma, a ne vitalnim sastojkom kršćanskog življenja. O osobnoj pobožnosti radije šute, a govore o moralnosti društva. Prema adventističkom razumijevanju, osobna svetost života od istog je tkiva od kojega se sastoji i moralnost društva (uz ispriku Shakespeareu). Bez iskreno obraćenih kršćana bilo kakvo organizacijsko jedinstvo zapravo je plastično i beznačajno.

Ekumensko razumijevanje vjerovanja

U mnogim se crkvenim krugovima širokogrudnost smatra ekumenskom vrlinom. Smatra se da idealni ekumenist nije dogmatičan u svojem vjerovanju i da je

ponešto neodređen u svojim doktrinarnim gledištima. On poštuje vjerovanja drugih, ali je manje strog kad je riječ o vlastitim vjerovanjima. Izgleda krotak i popustljiv kad je riječ o vjerovanjima — naravno, osim onih koja se odnose na ekumensko jedinstvo. Pruža dojam djelomičnog znanja. Pokazati vjersku doktrinalnu arogantnost, ekumenski gledano, osobito je grešno.

Sve to ima i pohvalnu stranu. Poniznost i krotkost su kršćanske vrline. Zar nam Petar ne kaže da trebamo uvijek biti spremni na odgovor svakomu tko zatraži razlog naše nade? No, to treba učiniti blago i s poštovanjem, u dobroj savjesti (1. Petrova 3,15.16). Međutim, u ekumenskim redovima postoji gotovo ugrađena opasnost da će doći do popuštanja u vjerovanju i njegovoj relativizaciji. Upitan je cjelokupni koncept krivovjerja. U novije vrijeme čak se javljaju sumnje u vezi s idejom “poganstva”.

Za te ekumenske pretpostavke tipična je zamisao da su formulacije istine svih vjerskih zajednica uvjetovane vremenom i relativne, pa stoga djelomične i nedostatne. Neki ekumenisti bi išli čak tako daleko i zastupali potrebu za doktrinarnom sintezom spajajući razna kršćanska vjerovanja u neku vrstu koktel-pristupa. Kažu nam da je svaka crkva neuravnotežena i da je zadaća ekumenizma obnova ravnoteže i sklada. Unutar te pomirene raznolikosti ekumenskog pokreta vjerojatno će svatko, prema riječima Friedricha Velikog, “biti spašen na svoj način”. Adventisti vjeruju da bez snažnih osvjedočenja crkva ostaje bez duhovne sile. Postoji opasnost da će ekumenski živi pijesak doktrinalne popustljivosti usisati crkve, i to će im biti kraj. Naravno, ekumenski entuzijasti upravo se tome nadaju. Međutim, adventisti smatraju da se treba snažno oduprijeti takvoj doktrinalnoj neodlučnosti; u protivnom će posljedica biti duhovno samorazoružanje i nastupit će prava postkršćanska era.

Ekumensko razumijevanje Svetog pisma

Adventisti smatraju Bibliju nepogrešivom objavom Božje volje, autoritativnom obznanom doktrinalne istine i pouzdanim zapisom Božjih slavnih djela u povijesti spasenja (vidi Temeljna vjerovanja Kršćanske adventističke crkve, br. 1, Sveto pismo). Adventisti smatraju Bibliju cjelinom. Mnogim vođama Svjetskog vijeća crkava Bblija nije normativ ni autoritet. Ističu biblijsku raznorodnost povremeno uključujući demitologiziranje Evandjelja. Mnogobrojnim ekumenistima, kako je to općenito kod liberalnog kršćanstva, nije nadahnut biblijski tekst, već čitatelj doživljaj. Simbolička proročanstva su isključena; vrijedi samo doživljaj.

Apokaliptičkom proroštvu o kraju vremena gotovo se ne pridaje uloga. Samo se formalno upućuje na parusiju, ali ona ne utječe na žurnost i malo je značajna za ekumenski koncept evanđeoske zadaće. U tome je opasnost eshatološkog sljepila. Adventisti vide biblijsku sliku grijeha i otkupljenja u okviru velike borbe između dobra i zla, između Krista i Sotone, između Božje riječi i laži Varalice, između vjernog ostatka i Babilona, između “Božjeg pečata” i “žiga Zvijeri”.

Adventisti su ponajprije narod Riječi. Budući da vjeruju u bezuvjetni autoritet Svetog pisma, adventisti priznaju da su Bibliju “pisali nadahnuti ljudi, ali ona nije Božji način razmišljanja i izražavanja, već ljudski. Bog nije prikazan kao pisac. ... Piscu Biblije su bili Božji pisari, a ne Njegovo pero.” (Ellen G. White, Selected Messages, sv. 1, str. 21) Mnogi bi ekumenisti rekli da biblijski tekst nije Božja riječ, već tu riječ sadrži kad ljudi na nju reaguju i kad je prihvate. Naprotiv, adventisti bi rekli da su zapisi biblijskih pisaca Božja riječ. Na ispitu nisu ni Bog ni Njegova Riječ, a da ne govorimo o kritici forme. Ispitu je izložen čovjek nasuprot Bibliji.

Ekumensko razumijevanje misije i evangelizacije

Tradicionalno razumijevanje misije osobito ističe evanđeoski rad, odnosno verbalno naviještanje Evanđelja. Ekumenski pristup vidi u misijskom radu uspostavu shaloma, neku vrstu socijalnog mira i sklada. Adventisti imaju problema sa svakom tendencijom da se umanju primarna važnost navješćivanja Radosne vijesti o izbjavljenju od smrtnog stiska grijeha. Zapravo je tradicionalno gledište o spasenju, uključujući i adventističko, uvijek bilo spašavanje pojedinca od grijeha za vječnost. Ekumenski evanđeoski rad vidi spasenje ponajprije kao spašavanje društva od tlačiteljskih režima, od pošasti gladi, od prokletstva rasizma i od nepravde izrabljivanja. Prema adventističkom razumijevanju obraćenje znači da osoba koja ga je iskusila doživljava korjenitu promjenu duhovnim novorođenjem. Većina u krugovima Svjetskog vijeća crkava ističe promjenu — obraćenje nepravednih društvenih struktura.

Kao što vidimo, na području evanđeoskog rada i djelovanja misionara plodovi (ili bismo možda trebali reći nedostatak plodova) ekumenizma često su bili još manje evanđeoskog rada (kako ga mi razumijemo — od Pavla do Billyja Grahama) i sve veće opadanje broja vjernika, manje poslanih misionara i, razmjerno tome, smanjenje financijske potpore. Zapravo, misionarsko djelovanje prešlo je s najvećih “ekumenskih” crkava na konzervativne evangelike. Žaloso je vidjeti gubitak tako velikog evanđeoskog potencijala za misionarski pokret, osobito u vrijeme sve veće aktivnosti i militantnog nastupa islama te buđenja istočnih i domorodačkih religija. Ne tako davni uspješno proveden adventistički plan “Tisuću dana žetve” suprotan je razvodnjenom pristupu “zajedničke misije”. Ovaj izraz može dobro zvučati u ekumenskom studijskom članku, ali iza njega nema zadobivanja duša. Ovdje je prikladna parafraza stare poslovice: “Dokaz ekumenskog pudinga je u evanđeoskom apetitu.”

Ekumensko razumijevanje društveno-političke odgovornosti

Priznajemo da je pitanje kršćanske društvene i političke odgovornosti vrlo složeno. Svjetsko vijeće crkava i druga vijeća crkava (kao što je Nacionalni savez crkava u Sjedinjenim Američkim Državama) duboko su uključeni u ono što se obično smatra političkim pitanjima. Crkva adventista sedmog dana na tom je području mnogo opreznija (u usporedbi s evanđeoskim djelovanjem, gdje su stvari obrnute).

Dosta ekumenskog razmišljanja na području političke odgovornosti obuhvaća ili uključuje: (1) sekularizaciju spasenja; (2) postmilenijsko gledište koje zastupa postupno poboljšanje političkog ozračja i socijalno poboljšanje čovječanstva te uspostavu Božjeg kraljevstva na Zemlji zahvaljujući naporu ljudi kao božanskih oruđa; (3) prilagođavanje kršćanstva suvremenom svijetu; (4) evolucijsku utopijsku vjeru u napredak i (5) socijalistički kolektivizam, podupirući neki oblik egalitarizma i socijalne države, ali ne komunističkog materijalizma.

Činjenica je da ekumenski društveni aktivisti ponekad smatraju adventizam utopijskom kulom u apokaliptičkom zraku; u tome se varaju. Suočeni s mnogim društvenim problemima, adventisti ne mogu biti, i općenito nisu, apatični ni ravnodušni. Pogledajmo ovo: niz bolničko-kliničkih zdravstvenih ustanova koje svake godine služe milijunima ljudi; veliki obrazovni sustav koji opasuje Zemlju s blizu pet tisuća škola, Adventistički dobrotvorni rad (ADRA) te naglo širenje službe na područjima s akutnom i kroničnom potrebom. Moglo bi se spomenuti i više drugih službi.

Crkva adventista sedmog dana vjeruje da je prijeko potrebno razlikovati društveno-političke aktivnosti pojedinih kršćana kao građana i uključenje na korporativnoj crkvenoj razini. Zadaća crkve da se bavi moralnim načelima ukazuje na biblijski smjer, a ne na zastupanje političke direktive. Svjetsko vijeće crkava ponekad se uključivalo u političku borbu za vlast. Adventizam će posijati sjeme koje će neizbježno utjecati na društvo i politiku, ali se ne želi uplesti u političke sukobe. Gospodar crkve je rekao: "Ali moje kraljevstvo nije odavde" (Ivan 18,36) i, kao njezin Gospodin, crkva želi prolaziti "čineći dobro" (Djela 10,38). Ona ne želi vladati, ni neposredno ni posredno.

Ekumensko razumijevanje vjerske slobode

U prvim godinama Svjetskog vijeća crkava, s početkom prve skupštine u Amsterdamu 1948., na ekumenski dnevni red stavljena je vjerska sloboda. Smatrana je vitalnim preduvjetom za ekumensko jedinstvo. U sjedištu Svjetskog vijeća crkava osnovano je 1968. Tajništvo za vjersku slobodu. Međutim, u novije vrijeme gledište Svjetskog vijeća crkava prema vjerskoj slobodi postalo je ponešto dvoznačno. Tajništvo je 1978. zatvoreno, uglavnom zbog nedostatka sredstava. Naravno, to samo po sebi govori o prioritetu koji se u organiziranom ekumenskom pokretu pridaje vjerskoj slobodi.

Danas je ekumenizam sklon promatrati vjersku slobodu kao jedno od ljudskih prava, umjesto temeljnog prava koje podržava sva ostala ljudska prava. Naravno, to je pristup svjetovnog uma. Sekularisti i humanisti odbijaju priznati vjersku uvjerenost nečim što je odvojeno ili se izdiže iznad ljudskih aktivnosti. Zato postoji opasnost da vjerska sloboda izgubi svoj jedinstveni karakter koji je čini čuvarom svih istinskih sloboda.

Ne bi se smjelo zaboraviti da je upravo ravnoteža između vlasti i vjerskih zajednica povijesno neutralizirala vjersku nesnošljivost i osiguravala vjersku slobodu. Formalno vjersko jedinstvo održavalo se samo silom. U društvu postoji ugrađena napetost između jedinstva i vjerske slobode. Zapravo, eshatološka slika posljednjih događaja dramatični je prikaz vjerskog progonstva u kojemu masivne sile apokaliptičkog Babilona pokušaju stisnuti crkvu ostatka u kalup ujedinjenog otpada. Na kraju, izgledi za vjersku slobodu postaju sve zamagljeniji ako se zna da neki ekumenski aktivisti olako prihvaćaju ograničenja vjerske slobode kad je riječ o vjernicima drukčijeg vjersko-političkog nazora, za koje smatraju da predočavaju negativno društveno gledište. Osim toga, neki su ekumenske vođe prilično voljni u revolucionarnim situacijama uskratiti vjersku slobodu i "privremeno je isključiti" kako bi promovirali jedinstvo, izgradnju nacije i "dobro" društva kao cjeline.

Utjecaj razumijevanja proroštva

Dosad napisano osvjetljava neke primjedbe koje adventisti imaju na uključenje u organizirani ekumenski pokret. Opće ponašanje Crkve adventista sedmog dana prema drugim crkvama i ekumenskom pokretu nesumnjivo je izloženo utjecaju navedenih primjedbi i određeno razumijevanjem proroštva. Gledajući povijest, adventisti vide stoljeća ispunjena progonstvom i protukršćanskim očitovanjima papinske vlasti. Oni vide diskriminaciju i mnoge slučajeve nesnošljivosti od države i većinskih crkava. Gledajući budućnost, vide opasnost da će katolici i protestanti međusobno pružiti ruke i ostvariti vjersko-političku moć na dominirajući način, uz sve uvjete za proganjanje. Za njih vjerna Božja crkva nije divovska crkva, već ostatak. Sebe vide jezgrom tog ostatka i nisu spremni povezati se sa sve većim kršćanskim otpadom posljednjih dana.

Gledajući sadašnjost, adventisti svoju zadaću vide u propovijedanju "vječnog evanđelja" svim ljudima pozivajući na obožavanje Stvoritelja i poslušnu privrženost Isusovoj vjeri te u naviještanju da je došao čas Božjeg suda. Neki elementi ove vijesti nisu popularni. Kako adventisti mogu najbolje ispuniti svoju proročku zadaću? Naše je mišljenje da Crkva adventista sedmog dana može najbolje ostvariti svoju božansku zadaću očuvanjem svojega identiteta, svoje motivacije, svojega osjećaja žurnosti, svojim metodama djelovanja.

Ekumenska suradnja?

Trebaju li adventisti surađivati na području ekumenizma? Adventisti trebaju surađivati dokle god se naviješta autentično Evanđelje i zadovoljavaju očajničke ljudske potrebe. Crkva adventista sedmog dana ne želi biti zapletena članstvom i odbija svaki odnos koji bi mogao oslabiti njezino jasno svjedočenje. Međutim, adventisti žele biti "suradnici na osnovi savjesti". Ekumenski pokret kao ustanova suradnje ima prihvatljive elemente; kao institucija za organsko jedinstvo crkava ipak je sumnjiv.

Odnosi s drugim vjerskim zajednicama

Davne 1926. godine, mnogo prije nego što je ekumenizam postao moda, Izvršni odbor Generalne konferencije prihvatio je važnu izjavu koja je danas dio Poslovnika Generalne konferencije (O 75). Ta deklaracija sadrži važne ekumenske elemente. Cilj izjave bio je dati upute za misionarsko polje i odnose s drugim "misionarskim društvima". No, ta je izjava danas proširena na odnose s drugim "vjerskim organizacijama" općenito. Prema njoj, adventisti sedmog dana "priznaju svaku ustanovu koja pred ljudima uzdiže Krista kao dio božanskog plana spasenja za evangeliziranje svijeta i ... visoko cijeni kršćane i kršćanke u drugim zajednicama koji se trude zadobiti duše za Krista." U odnosima Adventističke crkve s drugim crkvama treba prevladati "kršćanska uljudnost, ljubaznost i poštenje". Navedeni su neki praktični savjeti kako bi se izbjegli nesporazumi i uklonili razlozi za trzavice. Međutim, izjava vrlo jasno objavljuje da je "adventistički narod" prihvatio posebno "breme" isticanja Kristovog drugog dolaska kao događaja koji je "pred vratima" pripremajući "put Gospodinu kako je otkriveno u Svetome pismu". Zbog tog božanskog "naloga" adventistima je nemoguće ograničiti svoje svjedočenje "na neko područje"; on ih obvezuje da objave Evanđelje "svim ljudima na svakome mjestu". Generalna konferencija je 1980. osnovala Vijeće za međucrkvne odnose kako bi dala opće smjernice i nadzirala odnose Adventističke crkve s drugim vjerskim zajednicama. Vijeće je povremeno odobravalo razgovore s drugim vjerskim organizacijama kad je smatralo da bi to moglo biti korisno.

Adventističke vođe trebaju biti poznati kao graditelji mostova. To nije laka zadaća. Mnogo je lakše porušiti crkvene mostove i ponašati se kao neodgovorni "kršćanski komandosi". Ellen G. White je rekla: "Potrebno je mnogo mudrosti da bismo doprli do propovjednika i utjecajnih ljudi." (Evangelism, str. 562) Adventisti nisu pozvani živjeti u ograđenom getu, razgovarati samo sa sobom, objavljivati literaturu uglavnom za sebe pokazujući sektaški duh izolacije. Naravno, mnogo je udobnije i sigurnije živjeti u adventističkoj utvrdi s podignutim mostovima komunikacije. U takvom okruženju povremeno se iziđe u okolinu radi kratke evangelizacije, hvata što je moguće više "zarobljenika" i zatim se s njima povlači u utvrdu. Ellen G. White nije vjerovala u izolacijski mentalitet: "Naši propovjednici trebaju se truditi da se približe propovjednicima drugih vjerskih zajednica. Molite se za te ljude, za koje Krist vrši posredničku službu, i molite se s njima. Svečana odgovornost počiva na njima. Kao Kristovi vjesnici trebali bismo pokazati duboko, ozbiljno zanimanje za ove pastire stada." (Iz riznice svjedočanstava, sv. 2, str. 312)

Korisnost uloge promatrača

Iskustvo uči da je najbolji odnos s različitim vijećima crkava (nacionalnim, regionalnim, svjetskim) status promatrača-konzultanta. Tako naša crkva može biti stalno informirana i razumjeti trendove i smjerove razvoja. To ujedno pruža prigodu da upoznamo kršćanske mislioce i vođe. Ako im se pruži mogućnost, adventisti mogu nazočiti i objasniti gledišta svoje crkve. članstvo nije preporučljivo. Te ekumenske organizacije obično nisu "neutralne". često imaju posebne ciljeve i

politiku pa preuzimaju ulogu društveno-političkih zastupnika. Ne bi bilo dobro da smo neopredijeljeni članovi (u najboljem slučaju) ili članovi reda radi (kao što su to mnoge crkve članice) ili otvorena oporba (što bi se neizbježno dogodilo).

Na lokalnoj razini, kad je riječ više o praktičnim, a manje teološkim predmetima, mogli bismo zamisliti neke oblike članstva Adventističke crkve, ali uz oprez. Mislimo na organizirane odnose kao što su propovjedničke udruge/bratstva, lokalne crkvene organizacije, skupine za proučavanje Biblije, posebne skupine za proučavanje potreba društva i pomaganje u rješavanju nekog lokalnog problema. Za adventiste ne bi trebalo reći da ne žele preuzeti nijednu kršćansku odgovornost u mjesnom društvu.

U novije vrijeme adventistički vođe i teolozi imali su prigode za dijalog s predstavnicima drugih crkava. To se pokazalo korisnim. Stvoreno je uzajamno poštovanje. Uklonjeni su otrcani stereotipi te netočno i neistinito prikazana doktrinarna shvaćanja. Izoštrena su teološka sredstva i razumijevanja. Uočene su nove dimenzije i otvorena nova područja za djelovanje. Međutim, najvažnije od svega je što se utvrdila njihova vjera u adventnu vijest. Nema razloga da adventisti pate od kompleksa manje vrijednosti. Predivna je prednost biti adventist sedmog dana i znati da je teološki i organizacijski temelj Adventističke crkve čvrst i siguran.

Vjesnici prave oikoumene

Adventisti su vjesnici jedine prave i trajne oikoumene. U Poslanici Hebrejima spominje se “budući svijet” (grčki: oikoumene; Hebrejima 2,5 — DF), dolazak univerzalnog Božjeg kraljevstva. U konačnoj analizi to je “ekumenizam” za koji adventisti rade. Svaki drugi ekumenski pokret je prolazan. U međuvremenu je dužnost kršćana nastojati “Krist neka vam bude svet, u srcima vašim”. “Budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama.” (1. Petrova 3,15 — DF)

*Ovaj studijski dokument pojavio se prvi put u *Pattern for Progress, The Role and Function of Church Organization* Waltera Raymonda Beacha i Berta Beverlyja Beacha. Autor mu je B. B. Beach i objavljen je na zasjedanju Generalne konferencije u New Orleansu, u lipnju 1985. Potječe iz Ureda za odnose s javnošću i vjersku slobodu Generalne konferencije.*